

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš

Datum: 23.9.2012

Ročník: prima

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: Stavba slova

Klíčová slova: Stavba slova, slovotvorný rozbor, rozbor stavby slova

Anotace: Prezentace seznamuje žáky s pojmy kořen, slovotvorný rozbor slova, rozbor stavby slova, slovotvorný základ, část příponová, slova základová

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Stavba slova

lov-it

lov

lov-ec

u- lov-it

ú- lov-ek

vy-lov-it

vý-lov

lov-kyně

lov-čí

- **Kořen:** část společná pro všechna příbuzná slova
- **Předpona:** část slova připojená před kořenem a obměňuje jeho význam
- **Přípona:** část slova připojená za kořenem a také obměňuje jeho význam

Koncovka

- je ta část ohebného slova, kterou tvoříme různé *tvary téhož slova*

pán

pán-a

pán-ovi

pán-i

pros-ím

pros-íš

pros-íme

pros-í

Předpona, přípona, koncovka, část příponová

- Předpon i přípon může být ve slově i několik: *ne-za*-lesnit les-*ník-ův*

- Část příponová: = přípona + koncovka

lov lov-*ec* lov-*ec-k-ý*
lék-*ař-i*

ROZLIŠ KONCOVKY OD PŘÍPON

psisko psík psisko

husy husička

červík červi červíček

kravička kráva

SLOVOTVORNÝ ROZBOR

pra-věk

odvozené slovo

věk

základové slovo

přírod-ní

odvozené slovo

přírod-a

základové slovo

zahrád-ka

odvozené slovo

zahrad(a)

základové slovo

Rozbor stavby slova

<i>pří</i>	<i>rod</i>	<i>n</i>	<i>í</i>
předpona	kořen	přípona	koncovka

<i>za</i>	<i>hrád</i>	<i>k</i>	<i>a</i>
předpona	kořen	přípona	koncovka

<i>pra</i>	<i>věk</i>
předpona	kořen

Proved' slovotvorný rozbor i **rozbor stavby slova:**

letecký, letový, létavý, letící, letištní

CO UMÍM:

- Rozpoznat kořen, předponu, koncovku, část příponovou
- Udělat rozbor slovotvorný a rozbor stavby slova
- Umím rozpoznat koncovku od přípony

Zdroje

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Hrátky s češtinou. Marie Čechová, Karel Oliva, Petr Nejedlý. SPN – Pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2007
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006